

**ПД ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ
ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ ЦЕНТАР Д.О.О.,
КРАГУЈЕВАЦ**

**Финансијски извештаји
31. децембар 2009. године и
Извештај независног ревизора**

**ПД ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР Д.О.О., КРАГУЈЕВАЦ**

САДРЖАЈ	Страна
Извештај независног ревизора	1 - 2
Финансијски извештаји:	
Биланс успеха	3
Биланс стања	4
Извештај о променама на капиталу	5
Извештај о токовима готовине	6
Напомене уз финансијске извештаје	7 - 45

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Скупштини и оснивачу Привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије “Центар” д.о.о., Крагујевац

Обавили смо ревизију приложених финансијских извештаја (страна 3 до 45) Привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије Центар д.о.о., Крагујевац (у даљем тексту “Друштво”), који обухватају биланс стања на дан 31. децембра 2009. године и одговарајући биланс успеха, извештај о променама на капиталу и извештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и напомене уз финансијске извештаје.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство је одговорно за састављање и објективну презентацију ових финансијских извештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примену и одржавање интерних контрола које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед криминалне радње или грешке; одабир и примену одговарајућих рачуноводствених политика, као и коришћење најбољих могућих рачуноводствених процена.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо мишљење о наведеним финансијским извештајима на основу обављене ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Међународним стандардима ревизије и Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије. Ови стандарди налажу усаглашеност са етичким принципима и да ревизију планирамо и обавимо на начин који омогућава да се, у разумној мери, уверимо да финансијски извештаји не садрже погрешне информације од материјалног значаја.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и информацијама обелодањеним у финансијским извештајима. Одабрани поступци су засновани на просуђивању ревизора, укључујући процену ризика материјално значајних грешака садржаних у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке. Приликом процене ових ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја, у циљу осмишљавања најбољих могућих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола правног лица. Ревизија такође укључује оцену примењених рачуноводствених политика и вредновање значајних процена које је извршило руководство, као и оцену опште презентације финансијских извештаја.

Сматрамо да су ревизорски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбеђују разумну основу за изражавање нашег мишљења.

(наставља се)

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Скупштини и оснивачу Привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије “Центар” д.о.о., Крагујевац (наставак)

Основе за мишљење са резервом

Као што је обелодањено у напомени 16, уз финансијске извештаје, Друштво је на дан 31. децембра 2009. године, исказало одложене пореске обавезе у билансу стања у износу од 396,987 хиљада динара које се односе на привремене разлике између основице по којој се некретнине, постројења и опрема и нематеријална улагања признају у пореском билансу и износа по којима су иста средства призната у финансијским извештајима. Друштво је одложени порески приход периода у износу од 36,693 хиљаде динара, исказало директно преко позиција капитала кроз умањење акумулираног губитка, уместо преко биланса успеха, како се то захтева у складу са стандардом МРС 12 „Порези из добитка“ и на тај начин је преценило износ оствареног нето губитка за годину која се завршава на дан 31. децембра 2009. године за износ од 36,693 хиљаде динара.

Мишљење с резервом

По нашем мишљењу, осим за ефекте које на финансијске извештаје има питање наведено у претходном пасусу, финансијски извештаји истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, приказују финансијски положај Друштва на дан 31. децембра 2009. године, као и резултате његовог пословања и токове готовине за годину која се завршава на тај дан, у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.

Скретање пажње

Не изражавајући даље резерве на дато мишљење, скрећемо пажњу на следеће:

- а) Износ основног капитала у књигама Друштва није усаглашен са износом уписаног капитала у Регистру привредних субјеката Агенције за привредне регистре Републике Србије (напомена 24 уз финансијске извештаје).
- б) Друштво не поседује одговарајуће власничке листове за све материјално значајне непокретности које су исказане у пословним књигама Друштва (напомена 17 уз финансијске извештаје).
- в) Друштво је остварило значајне техничке и комерцијалне губитке електричне енергије од 13.49% (напомена 31 уз финансијске извештаје).

Београд, 23. април 2010. године

Мирослав Тончић
Овлашћени ревизор

**ПД ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР Д.О.О., КРАГУЈЕВАЦ**

БИЛАНС УСПЕХА

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2009. године

(У хиљадама динара)

	<u>Напомена</u>	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ			
Приходи од продаје	6	11,102,078	11,052,826
Приходи од активирања учинака и робе		97,164	139,677
Остали пословни приходи	7	119,257	161,608
		<u>11,318,499</u>	<u>11,354,111</u>
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ			
Трошкови материјала	8	(7,857,015)	(8,519,132)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	9	(1,163,888)	(1,102,455)
Трошкови амортизације и резервисања	10	(1,253,941)	(1,427,411)
Остали пословни расходи	11	(570,537)	(660,182)
		<u>(10,845,381)</u>	<u>(11,709,180)</u>
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК / (ГУБИТАК)		<u>473,118</u>	<u>(355,069)</u>
Финансијски приходи	12	1,243,847	956,858
Финансијски расходи	13	(282,806)	(209,885)
Остали приходи	14	41,465	112,502
Остали расходи	15	(2,671,904)	(1,690,027)
ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		<u>(1,196,280)</u>	<u>(1,185,621)</u>
Порез на добитак			
Одложени порески расходи периода	16	-	(566,526)
НЕТО ГУБИТАК		<u>(1,196,280)</u>	<u>(1,752,147)</u>

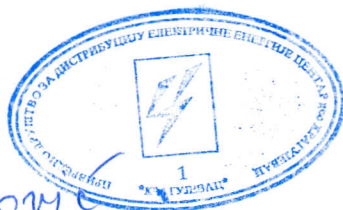
Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су усвојени од стране Скупштине Привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије “Центар” д.о.о., Крагујевац и предати Агенцији за привредне регистре Републике Србије дана 28. фебруара 2010. године.

Потписано у име Привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије “Центар” д.о.о., Крагујевац:

Бобан Милановић,
Директор

B. Milanović

Ивка Петровић,
Директор сектора економских послова

I. Petrović

**ПД ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР Д.О.О., КРАГУЈЕВАЦ**

БИЛАНС СТАЊА

На дан 31. децембра 2009. године
(У хиљадама динара)

	Напомена	31. децембар 2009.	<i>Кориговано</i> 31. децембар 2008.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	17	26,501	32,576
Некретнине, постројења и опрема	17	12,449,583	13,272,564
Учешћа у капиталу		2,790	2,790
Дугорочни финансијски пласмани	18	65,823	133,634
		<u>12,544,697</u>	<u>13,441,564</u>
Обртна имовина			
Залихе	19	310,362	303,845
Потраживања	20	4,517,572	3,703,834
Потраживања за више плаћен порез на добитак		41	41
Краткорочни финансијски пласмани	21	510	510
Готовински еквиваленти и готовина	22	139,071	150,718
Порез на додату вредност и активна временска разграничења	23	268,175	176,728
		<u>5,235,731</u>	<u>4,335,676</u>
Укупна актива		<u><u>17,780,428</u></u>	<u><u>17,777,240</u></u>
ПАСИВА			
Капитал и резерве			
Удели	24	5,165,492	5,165,492
Ревалоризационе резерве (Акумулирани губитак) /нераспоређени добитак		6,052,280	6,063,050
		<u>(477,552)</u>	<u>680,609</u>
		<u>10,740,220</u>	<u>11,909,151</u>
Дугорочна резервисања	25	171,192	150,966
Остале дугорочне обавезе	26	1,424,135	1,343,629
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе		33,721	32,616
Обавезе из пословања	27	4,101,788	3,279,463
Обавезе по основу пореза на додату вредност, и осталих јавних прихода и пасивна временска разграничења	28	857,649	579,806
Остале краткорочне обавезе	29	54,736	47,929
		<u>5,047,894</u>	<u>3,939,814</u>
Одложене пореске обавезе		<u>396,987</u>	<u>433,680</u>
Укупна пасива		<u><u>17,780,428</u></u>	<u><u>17,777,240</u></u>
Ванбилансна актива и пасива	30	<u>309,484</u>	<u>240,772</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

**ПД ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР Д.О.О., КРАГУЈЕВАЦ**

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2009. године

(У хиљадама динара)

	<u>Удели</u>	<u>Ревалоризационе резерве</u>	<u>Нераспоређени добитак / (Акумулирани губитак)</u>	<u>Укупно</u>
Стање, 1. јануара 2008. године	5,165,492	5,942,933	2,218,703	13,327,128
Корекције текуће године	-	117,680	(499,269)	(381,589)
Губитак текуће године	-	-	(1,752,147)	(1,752,147)
Стање, 31. децембра 2008. године, претходно исказано	<u>5,165,492</u>	<u>6,060,613</u>	<u>(32,713)</u>	<u>11,193,392</u>
Корекције почетног стања (напомена 5)	-	2,437	713,322	715,759
Стање, 31. децембра 2008. године, кориговано	<u>5,165,492</u>	<u>6,063,050</u>	<u>680,609</u>	<u>11,909,151</u>
Одложени порески приход периода	-	-	36,693	36,693
Продаја опреме	-	(10,770)	-	(10,770)
Остало	-	-	1,426	1,426
Губитак текуће године	-	-	(1,196,280)	(1,196,280)
Стање, 31. децембра 2009. године	<u><u>5,165,492</u></u>	<u><u>6,052,280</u></u>	<u><u>(477,552)</u></u>	<u><u>10,740,220</u></u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

**ПД ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР Д.О.О., КРАГУЈЕВАЦ**

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2009. године
(У хиљадама динара)

	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
Продаја и примљени аванси	11,285,904	11,562,165
Примљене камате из пословних активности	597,174	508,396
Остали приливи из редовног пословања	274,633	834,631
Исплате добављачима и дати аванси	(9,603,361)	(10,532,575)
Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	(1,281,471)	(1,117,149)
Плаћене камате	(199,080)	(129,914)
Плаћања по основу осталих јавних прихода	(950,844)	(958,402)
Нето прилив готовине из пословних активности	<u>122,954</u>	<u>167,152</u>
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
Остали финансијски пласмани – нето (одливи)/приливи	(43,298)	4,020
Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	(91,303)	(145,696)
Нето (одлив) готовине из активности инвестирања	<u>(134,601)</u>	<u>(141,676)</u>
НЕТО ПРИЛИВ/(ОДЛИВ) ГОТОВИНЕ	(11,647)	25,476
ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	<u>150,718</u>	<u>125,242</u>
ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	<u><u>139,071</u></u>	<u><u>150,718</u></u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЕЛАТНОСТ

Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије ”Центар” д.о.о., Крагујевац (у даљем тексту: ”Друштво”) основано је на основу Одлуке Управног одбора ЈП ЕПС од 23. новембра 2005. године спајањем привредних субјеката: ЕПС-Јавно предузеће ”Електрошумадија”, Крагујевац и ЕПС-Јавно предузеће ”Електроморава”, Пожаревац, као друштва која престају спајањем.

Друштво је уписано у Регистар привредних субјеката 1. јануара 2006. године под бројем БД 102679/2005.

Управни одбор ЈП ЕПС на седници од 1. фебруара 2007. године донео је Одлуку о образовању следећих огранака у оквиру Друштва:

- ЕД Електрошумадија, Крагујевац - послује на подручју града Крагујевца и општина Баточина, Рача, Лапово и Кнић,
- ЕД Електроморава, Пожаревац – послује на подручју општина Велико Градиште, Голубац, део општине Жабари (само насељено место Александровац, село Симићево и село Полатан), Кучево, Мало Црниће, Петровац и Пожаревац, и
- ЕД Електроморава, Смедерево – послује на подручју општина Смедерево, Смедеревска Паланка, Велика Плана и на делу општина Жабари (само насељено место Жабари, село Кочетин, село Породин село Брзоходе и село Горња Ливадица).

Основна делатност Друштва је дистрибуција електричне енергије, трговина електричном енергијом и управљање дистрибутивним системом на подручју града Крагујевца, општина Смедерево, Пожаревац, Смедеревска Паланка, Велика Плана, Голубац, Петровац, Кнић, Баточина, Рача и Лапово. Друштво обавља и делатности изградње и реконструкције електроенергетских објеката, пројектовање мрежа и постројења свих напонских нивоа, изградње јавне расвете и њено одржавање, поправке и одржавање електроенергетских објеката, баждарење и сервисирање бројила и мерних уређаја, аутоматика и везе, електронска обрада података и финансијске трансакције.

Седиште Друштва је у Крагујевцу, Улица слободе 7. Друштво своју делатност обавља у дирекцији Друштва у Крагујевцу и у седиштима огранака у Смедереву и Пожаревцу.

Управу Друштва чине Скупштина Друштва од једног члана и Директор, које именује Управни одбор ЕПС-а. Скупштина Друштва обезбеђује реализацију циљева оснивања Друштва и одговара за остваривање техничко-технолошког и економског система управљања електроенергетским системом. Уз сагласност Управног одбора ЕПС-а одлучује:

- о доношењу Статута,
- о оснивању Друштва,
- о доношењу годишњих планова Друштва и
- о доношењу општих аката Друштва

Директор представља и заступа Друштво, организује и руководи процесом рада и води пословање Друштва, доноси одлуке и одговара за законитост, предлаже Скупштини Друштва основне пословне политике, програме рада и планове развоја и извршава одлуке Скупштине Друштва.

Порески идентификациони број (”ПИБ”) Друштва је 104196924, а матични број 20114169.

На дан 31. децембра 2009. године Друштво је имало 1,061 запосленог (31. децембра 2008 - 1,060 запослених).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

На основу Закона о рачуноводству и ревизији (“Службени гласник РС” бр. 46 од 2. јуна 2006. године), правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са законском и професионалном регулативом, која подразумева Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја (“Оквир”), Међународне рачуноводствене стандарде (“МРС”), односно Међународне стандарде финансијског извештавања (“МСФИ”), као и тумачења која су саставни део стандарда који су били на снази на дан 31. децембра 2002. године.

Измене МРС, као и нови МСФИ и одговарајућа тумачења, издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде (“Одбор”) и Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања (“Комитет”), у периоду од 31. децембра 2002. године до краја 2007. године, званично су усвојени Решењем Министра финансија Републике Србије (“Министарство”) и објављени у Службеном гласнику РС бр. 16 на дан 12. фебруара 2008. године. Министарство је такође утврдило (Решењем бр 401-00-1456/2008- 16) и објавило за примену у Службеном гласнику РС бр. 116 од 17. децембра 2008. године превод измена МРС 39 “Финансијски инструменти: Признавање и одмеравање” и МСФИ 7 “Финансијски инструменти: Обелодањивање”.

Међутим, до датума састављања приложених финансијских извештаја, нису биле преведене све измене МРС/МСФИ и IFRIC тумачења која су била на снази за годишње периоде који почињу 1. јануара 2009. године (што се посебно односи на период након доношења Решења од стране Министарства). При том, приложени финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (“Службени гласник РС” бр. 114 од 22. децембра 2006. године, 119 од 26. децембра 2008. и 2/10 од 15. јануара 2010. године), који преузима законом дефинисан потпун скуп финансијских извештаја који одступа од оног дефинисаног у МРС 1 “Приказивање финансијских извештаја”, а уз то у појединим деловима одступа и од начина приказивања одређених билансних позиција предвиђених наведеним стандардом. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису званично усвојена као и објављени стандарди и тумачења који још увек нису у примени, обелодањени су у напоменама 2.3 и 2.4.

Сходно наведеном, а имајући у виду потенцијално материјалне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије од МСФИ и МРС могу имати на реалност и објективност финансијских извештаја Друштва, приложени финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у сагласности са МСФИ и МРС.

Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја (наставак)

Друштво је у састављању ових финансијских извештаја примењивало рачуноводствене политике обелодањене у напомени 3. уз финансијске извештаје. Наведене рачуноводствене политике су конзистентно примењене за све презентоване извештајне периоде.

Финансијски извештаји Друштва су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

2.2. Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увек нису званично усвојени

На дан објављивања ових финансијских извештаја, доле наведени стандарди и измене стандарда су били издате од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, а следећа тумачења била су објављена од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања, али нису званично усвојена и преведена у Републици Србији за годишње периоде који почињу на дан 1. јануара 2009. године:

- МСФИ 8 “Пословни сегменти” (на снази за годишње периоде почевши од 1. јануара 2009. године),
- Измене МСФИ 4 “Уговори о осигурању” и МСФИ 7 “Финансијски инструменти: Обелодањивања” – Побољшање обелодањивања о финансијским инструментима (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године)
- Измене МСФИ 1 “Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања” и МРС 27 “Консолидовани и појединачни финансијски извештаји” – Трошак улагања у зависно предузеће, заједнички подухват или придружено привредно лице (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године),
- Измене различитих стандарда и тумачења резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 22. маја 2008. године (МРС 1, МСФИ 5, МРС 8, МРС 10, МРС 16, МРС 19, МРС 20, МРС 23, МРС 27, МРС 28, МРС 29, МРС 31, МРС 34, МРС 36, МРС 38, МРС 39, МРС 40, МРС 41) првенствено са намером отклањања неусаглашености и појашњења формулација у тексту (већина измена биће на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године),
- Измене МРС 32 “Финансијски инструменти: Презентација” и МРС 1 “Презентација финансијских извештаја” – Инструменти који се могу поново (про)дати емитенту и обавезе проистекле по основу ликвидације (на снази за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године),
- МРС 1 (ревидирани) “Презентација финансијских извештаја” – Ревидирана презентација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године),
- МРС 23 (ревидирани) “Трошкови позајмљивања” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године),
- Измене МСФИ 2 “Исплате по основу акција” – Услови стицања и укидања права (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године),

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.2. Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увек нису званично усвојени (наставак)

- Измене IFRIC 9 “Поновна процена уграђених деривата” и MPC 39 “Финансијски инструменти: Признавање и мерење”– Уграђени деривати (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 30. јуна 2009. године)
- IFRIC 13 “Програми лојалности купаца” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2008. године),
- IFRIC 14 “MPC 19 - Ограничење дефинисаних примања, минимални захтеви за финансирањем и њихова интеракција” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2008. године),
- IFRIC 15 “Уговори о изградњи некретнина” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године),
- IFRIC 16 “Хеџинг нето инвестиција у иностране операције” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. октобра 2008. године),
- МСФИ 3 (ревидиран) “Пословне комбинације” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- МСФИ 1 (ревидиран) “Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања ” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- Измене MPC 27 “Консолидовани и појединачни финансијски извештаји” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- Измене MPC 39 “Финансијски инструменти: Признавање и мерење”– Уграђени деривати (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- МСФИ 17 (ревидиран) “Пренос неновчаних средстава власницима предузећа” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године),
- IFRIC 18 “Пренос средстава са купаца” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године).

2.3. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису ступили на снагу

На дан издавања ових финансијских извештаја следећи стандарди, њихове допуне и тумачења били су објављени, али нису још увек ступили на снагу:

- МСФИ 9 “Финансијски инструменти” (на снази за годишње периоде почевши од 1. јануара 2013. године),

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.3. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису ступили на снагу (наставак)

- Измене МСФИ 1 “Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања ” – Додатни изузеци за лица која први пут примењују МСФИ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године),
- Измене МСФИ 2 “Исплате по основу акција” – Трансакције групних готовинских исплата по основу акција (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године),
- Измене МРС 24 “Обелодањивања о повезаним лицима” – Поједностављени захтеви за обелодањивањем код лица под (значајном) контролом или утицајем владе и појашњење дефиниције повезаног лица (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године),
- Измене МРС 32 “Финансијски инструменти: Презентација”– Рачуноводствено обухватање пречег права на нове акције (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. фебруара 2010. године),
- Измене различитих стандарда и тумачења резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 16. априла 2009. године (МСФИ 2, МСФИ 5, МСФИ 8, МРС 1, МРС 7, МРС 17, МРС 18, МРС 36, МРС 38, МРС 39, IFRIC 9, IFRIC 16) првенствено са намером отклањања неусаглашености и појашњења формулација у тексту (већина измена биће на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године),
- Измене IFRIC 14 “МРС 19 - Ограничење дефинисаних примања, минимални захтеви за финансирањем и њихова интеракција”– Преплаћени минимални захтеви за финансирањем (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године),
- IFRIC 19 “Намиривање обавеза инструментима капитала” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2010. године).

2.4. Упоредни подаци

Упоредне податке представљају кориговани финансијски извештаји Друштва на дан и за годину која се завршила на дан 31. децембра 2008. године.

У циљу корекције грешака насталих у ранијим годинама, а у складу са МРС 8 “Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке”, извршене су одређене корекције података презентованих у билансу стања састављеном на дан 31. децембра 2008. године (напомена 5). Исправке материјално значајних грешака из ранијих периода, исказане су као корекција нераспоређеног добитка односно акумулираног губитка претходног периода. Друштво је извршило само прерачун позиција у билансу стања на дан 31. децембра 2008. године и није предавало кориговане финансијске извештаје Агенцији за привредне регистре Републике Србије.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Основне рачуноводствене политике примењене код састављања ових финансијских извештаја наведене су у даљем тексту.

3.1. Пословни приходи

а) Приходи од продаје

Приходи од продаје у оквиру ЕПС-а у пословној 2009. години исказани су по фактурисаној вредности уз искључење пореза на додату вредност. Од 1. јануара 2005. године Друштво врши фактурисање своје производње друштвима у оквиру ЕПС-а по трансферним ценама које је утврдио Управни одбор ЕПС-а.

Приходи од продаје електричне енергије се признају у периоду када је електрична енергија испоручена.

Приходи од услуга се признају у периоду када је услуга извршена.

Приходи и расходи по основу камата се књиже у корист или на терет периода на који се односе.

б) Остали пословни приходи

Остала реализација обухвата фактурисане остале приходе од продаје производа, материјала и извршених услуга и приходе по основу прикључења нових потрошача на електродистрибутивну мрежу.

3.2. Пословни расходи

а) Трошкови испоручене електричне енергије

Набављена електрична енергија приказује се као трошак материјала у висини фактурисаних испорука од стране ЕПС-а вреднованих по трансферним ценама које је утврдио Управни одбор ЕПС-а.

б) Трошкови материјала за израду, горива и осталог материјала

Наведена категорија трошкова обухвата трошкове основног материјала за израду нових и реконструкцију постојећих објеката, трошкове помоћног материјала, трошкове канцеларијског материјала, трошкове нафтних деривата.

в) Трошкови одржавања и поправки (инвестиционо и текуће одржавање)

Трошкови одржавања и поправки - трошкови инвестиционог и текућег одржавања терете расходе периода у коме су настали.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.3. Приходи од донација

Вредност средстава добијених кроз донације се иницијално евидентира као разграничени приход у оквиру обавеза у билансу стања, који се умањује у корист биланса успеха, у периоду када се на терет биланса успеха евидентирају трошкови везани за коришћење средстава примљених из донација.

Новчане донације које покривају један обрачунски период и намена им је да покрију трошкове Друштва настале у том периоду односно намењене су за повећање прихода, исказују се у оквиру прихода у обрачунском периоду у коме су примљене.

3.4. Приходи и расходи по основу камата

Приходи од камате углавном се односе на камате обрачунате на доспела потраживања од купаца која нису регулисана о року доспећа и камате обрачунате по основу краткорочних пласмана и дугорочних потраживања.

Расходи по основу камата терете биланс успеха периода у коме су настали.

3.5. Ефекти промена курсева валута

Пословне промене настале у иностраној валути су прерачунате у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза, који је важио на дан пословне промене.

Средства и обавезе исказане у иностраној валути на дан биланса стања, прерачунати су у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза који је важио на тај дан.

Позитивне или негативне курсне разлике настале приликом пословних трансакција у иностраној валути и приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у иностраној валути књижене су у корист или на терет биланса успеха, као добици или губици по основу курсних разлика.

3.6. Порези и доприноси

а) Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит важећим у Републици Србији.

Порез на добитак у висини од 10% се плаћа на пореску основицу утврђену пореским билансом, уз умањење по основу остварених пореских кредита. Пореска основица приказана у пореском билансу укључује добитак приказан у билансу успеха и корекције дефинисане пореским прописима Републике Србије.

Порески прописи Републике Србије не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода могу се пренети на рачун добитака из будућих обрачунских периода, али не дуже од десет година.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.6. Порези и доприноси (наставак)

б) Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе имовине и обавеза и њихове књиговодствене вредности. Важеће пореске стопе на датум биланса стања се користе за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и пореске губитке и кредите, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезиви добитак на терет кога се одложена пореска средства могу искористити.

Према мишљењу Министарства финансија бр. 011-00-00711/2006-04 од 17. јануара 2007. године и Члану 10. Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/0 84/04), у случају промене спајања уз оснивање којом два или више привредних друштава престају да постоје без ликвидације преносећи новооснованом друштву целу своју имовину и обавезе, основицу за амортизацију сталних средстава, која се признаје у пореском билансу, чини за непокретности (сврстане у I групу) набавна вредност средстава, за свако средство посебно, а за остала стална средства (сврстана у групе од II – V) у првој години набавна, а у наредним годинама неотписана вредност сталних средстава групе.

в) Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају износе плаћене за порезе на имовину и друге порезе и доприносе који се плаћају у складу са републичким и општинским прописима.

3.7. Некретнине, постројења, опрема и нематеријална улагања

Некретнине, постројења и опрема почетно се мере по набавној вредности. Компоненте набавне вредности су: фактурна вредност добављача умањена за све рабате садржане у рачуну, увозне дажбине и друге јавне приходе, који се не рефундирају, као и сви други директно приписивани трошкови неопходни за довођење тог средства у стање функционалне приправности.

Средство изграђено у сопственој режији признаје се по цени коштања, под условом да она не прелази тржишну вредност. У цену коштања средства не улази камата, административни и други општи трошкови, који се не могу директно приписати средству.

Некретнине, постројења и опрема, са изузетком земљишта, су на дан 1. јануара 2004. године исказане по ревалоризованој набавној вредности, умањеној за исправку вредности. Ревалоризација вредности основних средстава извршена је на дан 1. јануара 2004. године од стране овлашћеног процењивача, на основу њиховог усклађивања са правичном вредношћу. Ревалоризована вредност некретнина на дан 1. јануара 2004. године је у складу са МСФИ 1 “Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања” призната као њихова вероватна набавна вредност на тај дан, а за потребе састављања почетног биланса стања у складу са МСФИ. Ефекат извршене ревалоризације некретнина исказан је у оквиру акумулираног резултата из ранијих година.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.7. Некретнине, постројења, опрема и нематеријална улагања (наставак)

Земљиште није било предмет процене од стране независног проценитеља на дан 1. јануара 2004. године, већ су преузете књиговодствене вредности исказане у финансијским извештајима на дан 31. децембра 2003. године, које су подразумевале ревалоризацију набавне вредности применом општег индекса цена на мало.

Поновна процена енергетских средстава је вршена на дан 1. јануара 2007. године од стране независног проценитеља. Некретнине и опрема набављена након 1. јануара 2007. године и опрема која није процењена, исказане су по набавној вредности и умањене за исправку вредности. Такође, извршена је и процена земљишта на дан 1. јануара 2007. године у огранцима ЕД Електрошумадија, Крагујевац и ЕД Електроморава, Пожаревац.

Трошкови одржавања, поправке и замене мањих делова опреме се урачунавају у трошкове одржавања у моменту настанка. Накнадна улагања при реконструкцији, адаптацији или другој доградњи приписују се вредности средстава уколико се тим улагањем повећава капацитет средства, продужава корисни век употребе, побољшава квалитет производа или мења намена средства. Добитак или губитак настао приликом отуђивања некретнина, постројења и опреме књижи се на терет осталих прихода/расхода.

Нематеријална улагања се вреднују по набавној вредности или цени коштања, која укључује увозне дажбине, порезе, који се не рефундирају, и друге расходе, који се могу приписати средству, и умањења за све трговачке попусте и рабате. Расходи камата током периода финансирања нематеријалних улагања се не капитализују.

3.8. Амортизација

Некретнине, постројења, опрема и нематеријална улагања се амортизују у току њиховог корисног века употребе, применом методе пропорционалног отписивања, односно методом једнаких годишњих стопа у процењеном корисном веку употребе за сваку ставку некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања. Корисни век употребе некретнина, постројења и опреме, утврђен је од стране овлашћеног процењивача за имовину затечену на дан 1. јануара 2004. године, изузев за ставке које су признате као вишак по попису са стањем на дан 1. јануара 2004. године.

Некретнине, постројења, опрема и нематеријална улагања се амортизују у току њиховог корисног века употребе применом методе пропорционалног отписивања, односно методом једнаких годишњих стопа у процењеном корисном веку употребе за сваку ставку некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања. Корисни век употребе некретнина, постројења и опреме утврђен је од стране овлашћеног процењивача за имовину затечену на дан 1. јануара 2007. године.

Амортизација се обрачунава на набавну или ревалоризовану вредност некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања. Обрачун амортизације почиње од наредног месеца од када се ова средства ставе у употребу.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.8. Амортизација (наставак)

Примењене стопе амортизације за поједине категорије некретнина, постројења и опреме и нематеријална улагања дате су у следећој табели:

	%
Грађевински објекти преноса електричне енергије	1.33% - 50%
Привредно пословне зграде, осим управних и других зграда за вршење канцеларијских послова, угоститељства и туризма	2% - 4%
Опрема преноса електричне енергије	1% - 50%
Транспортна средства	11% - 69%
Опрема за уређење и одржавање канцеларијских и других просторија	2% - 75%
Нематеријална улагања	12.5% - 20%

3.9. Обезвређивање вредности некретнина, постројења и опреме

На дан састављања финансијских извештаја врши се процењивање постојања било каквих индиција да је вредност средства умањена на основу екстерних и интерних извора информација.

Уколико постоје индиције да је неко средство обезвређено за то појединачно средство, врши се процена износа који може да се поврати. У немогућности процене износа који може да се поврати по средству врши се процена повративог износа за јединицу која ствара новац, односно на нивоу Друштва.

3.10. Залихе

Залихе обухватају сировине и материјал (основни и помоћни), резервне делове, алат и инвентар.

Залихе се мере по набавној вредности или цени коштања, односно нето продајној вредности ако је она нижа. Набавна вредност обухвата куповну цену, увозне дажбине и друге порезе који се не рефундирају, транспортне, манипулативне и друге трошкове који се могу директно приписати стицању залиха, умањена за трговачке попусте, рабате и друге сличне ставке.

Цену коштања залиха чине трошкови материјала, израде, трошкови зарада и општи трошкови производње укључујући и опште трошкове набавке и техничког управљања у износима неопходним за довођење залиха у стање и на место у коме се налазе на дан биланса стања. Нето продајна вредност је вредност по којој залихе могу бити реализоване у нормалним условима пословања, по одбитку трошкова продаје.

Обрачун излаза (утрошка) залиха признаје се по методи просечне пондерисане цене. Пондерисани просек израчунава се приликом сваке нове набавке. Алат и ситан инвентар отписују се једнократно приликом стављања у употребу.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.10. Залихе (наставак)

Исправка вредности залиха се врши на терет осталих расхода у случајевима када се оцени да је потребно свести вредност залиха на њихову нето продајну вредност, односно по основу документованих смањења употребне вредности залиха.

3.11. Бенефиције за запослене

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Друштво је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Предузеће је такође, обавезно да од бруто зарада запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима. Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

У складу са Посебним колективним уговором о раду за ЈП „Електропривреда Србије”, Друштво је у обавези да исплати отпремнине приликом одласка у пензију у износу од 1.67 зараде запосленог коју би остварио за месец који претходи месецу у коме се исплаћује отпремнина, или у износу утврђеним законом, ако је то за запосленог повољније.

У складу са Законом о раду (Службени гласник РС бр. 24 од 15. марта 2005. године и 61/05), Друштво је у обавези да исплати отпремнине за одлазак у пензију најмање у висини три просечне зараде. Поред тога, Друштво је у обавези да исплати и јубиларне награде за 10, 20 и 30 година непрекидног рада у Друштву, при чему су наведене јубиларне награде плативе у висини од једне просечне зараде послодавца за десет година непрекидног рада, две плате за двадесет година и три плате за тридесет година. Трошкови везани за накнаде приликом одласка у пензију и јубиларне награде утврђују се коришћењем метода пројектованих јединица кредитирања, са актуарским одмеравањем које се врши на дан биланса стања.

3.12. Финансијски инструменти

Свако уговорно право из којег настаје финансијско средство и финансијска обавеза или инструмент капитала признаје се као финансијски инструмент на датум поравнања.

Приликом почетног признавања финансијска средства и финансијске обавезе мере се по набавној вредности која представља поштenu вредност надокнаде која је дата односно примљена. Финансијска средства престају да се признају када Друштво изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.12. Финансијски инструменти (наставак)

а) Учешћа у капиталу

Учешћа у капиталу исказана су по набавној вредности.

б) Остали дугорочни пласмани

Остали дугорочни пласмани исказани су по набавној вредности, умањени за исправку вредности ненаплативних дугорочних потраживања.

в) Краткорочна потраживања

Краткорочна потраживања обухватају потраживања по основу продаје и друга потраживања.

Потраживања се исказују по номиналној вредности, умањеној за исправке вредности извршене на основу процене њихове наплативости од стране руководства.

Обрачунате и фактурисане камате у вези продаје добара и услуга признају се као друга потраживања и исказују се у оквиру прихода у периоду у коме су настале.

Процена извесности наплате потраживања врши се по групама дужника. Потраживања од правних и физичких лица по којима је протекао рок за наплату најмање од 60 дана врши се исправка вредности потраживања у целости. Изузетно, може се вршити процена извесности наплате за ову групу дужника и појединачно. Исправка потраживања не врши се по основу потраживања у оквиру ЕПС-а, као ни од лица којима се истовремено и дугује.

За сва потраживања по којима је покренут судски поступак, врши се исправка потраживања у целости. Директан отпис врши се само по окончању судског спора или по Одлуци органа управљања.

г) Готовина и еквиваленти готовине

Готовина и еквиваленти готовине обухватају готовину на рачунима код банака и у благајни.

д) Финансијске обавезе и обавезе из пословања

Финансијске обавезе се иницијално признају у износу примљених средстава. Након почетног признавања финансијске обавезе се мере у износу по коме је обавеза почетно призната умањена за отплате главнице, увећана за износе капитализованих камата и умањена за било који отпис одобрен од стране повериоца. Обавезе по основу камата на финансијске обавезе се евидентирају на терет финансијских расхода у периоду на који се односе и приказују у оквиру осталих краткорочних обавеза и пасивних временских разграничења.

Обавезе према добављачима и остале обавезе из пословања се процењују по вредности примљених средстава.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.13. Умањење вредности

На сваки датум биланса стања Друштво преиспитује књиговодствене износе своје материјалне имовине да би утврдило постоје ли назнаке да је дошло до губитака услед умањења вредности наведене имовине. Ако постоје такве назнаке, процењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак настао умањењем. Ако није могуће проценити надокнадиви износ појединог средства, Друштво процењује надокнадиви износ јединице која генерише новац, а којој то средство припада.

Надокнадива вредност је нето продајна цена или вредност у употреби, зависно од тога која је виша. За потребе процене вредности у употреби, процењени будући новчани токови дисконтују се до садашње вредности применом дисконтне стопе пре опорезивања која одражава садашњу тржишну процену временске вредности новца и ризике специфичне за то средство.

Ако је процењен надокнадиви износ средства (или јединице која генерише новац) мањи од књиговодственог износа, онда се књиговодствени износ тога средства (или јединице која генерише новац) умањује до надокнадивог износа. Губици од умањења вредности признају се одмах као расход, осим ако средство није земљиште или зграда које се не користи као инвестициона некретнина која је исказана по ревалоризираним износу, у којем случају се губитак од умањења исказује као смањење вредности настало ревалоризацијом средства.

Код накнадног поништења губитка од умањења вредности, књиговодствени износ средства (јединице која генерише новац) повећава се до ревидираног процењеног надокнадивог износа тога средства, при чему већа књиговодствена вредност не премашује књиговодствену вредност која би била утврђена да у претходним годинама није било признатих губитака на том средству (јединици која генерише новац) услед умањења вредности. Поништење губитка од умањења вредности одмах се признаје као приход, осим ако се предметно средство не исказује по процењеној вредности, у којем случају се поништење губитка од умањења вредности исказује као повећање услед ревалоризације.

На дан 31. децембра 2009. године, на основу процене руководства Друштва је извршило процену постојања индиција обезвређења материјалне имовине.

3.14. Капитал

Капитал Друштва обухвата основни капитал – уделе друштва са ограниченом одговорношћу, ревалоризационе резерве формиране на основу процене некретнина, постројења и опреме и акумулирани добитак.

3.15. Резервисања

Резервисање је обавеза која је неизвесна у погледу рока и износа. Друштво признаје резервисања у следећим случајевима:

- када постоји садашња обавеза (правна или стварна) настала као резултат прошлог догађаја;
- када је вероватно да ће одлив ресурса бити потребан за измирење обавеза;
- када износ обавезе може поуздано да се процени.

Резервисање се не признаје за будуће пословне губитке.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.16. Трансферне цене

Вредносно обрачунавање учинака између повезаних правних лица у току периода врши се по трансферним ценама одређеним од стране Управног одбора матичног друштва утврђених методом „трошкови плус“.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Друштва коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вредности средстава и обавеза, као и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на историјским и осталим информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја. Стварни износи се могу разликовати од процењених.

Процене и претпоставке се стално преиспитују. Измене књиговодствених процена признају се у периоду измене уколико се односе само на тај период, или у периоду измене и будућим периодима уколико измена утиче на текући и будуће периоде.

У наставку су приказане кључне претпоставке везане за будућност и остали извори процењивања, неизвесности на датум биланса стања које представљају значајан ризик, за материјалне корекције износа позиција биланса стања у следећој финансијској години.

4.1. Амортизација и стопа амортизације

Обрачун амортизације и стопе амортизације су засноване на пројектованом економском веку трајања некретнина, постројења и опреме и нематеријална улагања. Једном годишње Друштво процењује економски век на основу тренутних предвиђања.

4.3. Одложена пореска средства

Значајна процена од стране руководства Друштва је неопходна да би се утврдио износ одложених пореских средстава која се могу признати, на основу периода настанка и висине будућних опорезивих добитака и стратегије планирања пореске политике.

У складу са проценама руководства, а услед неизвесности да ће будући опорезиви добити, на терет којих се одложена пореска средства могу искористити, бити расположиви у наредним обрачунским периодима, Друштво није признало одложена пореска средства по основу пореских кредита од улагања у основна средства, као и по основу пренетих пореских губитака.

4.4. Исправка вредности потраживања

Процена руководства је заснована на старосној анализи потраживања од купаца, историјским отписима, кредитним способностима наших купаца и променама у условима продаје, приликом утврђивања адекватности исправке вредности сумњивих и спорних потраживања. Ово укључује и претпоставке о будућем понашању купаца и резултујућим будућим наплатама. Руководство верује да није потребна додатна исправка вредности потраживања, изузев резервисања већ приказаних у финансијским извештајима.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2009. године

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА (наставак)

4.4. Исправка вредности потраживања (наставак)

Процене су руководства да је формиран износ исправке вредности потраживања реалан, те да су потраживања исказана у пословним књигама наплатива, односно да не постоји висок степен неизвесности њихове наплате.

4.5. Резервисања за судске спорове

Резервисања су значајној мери подложна проценама. Друштво процењује вероватноћу да се нежељени случајеви могу догодити као резултат прошлих догађаја и врши процену износа који је потребан се измири потенцијална обавеза. С обзиром да руководство Друштва верује у позитиван исход судских спорова које води као тужбена страна, нису формирана додатна резервисања у ову сврху. Међутим, иако Друштво поштује начело опрезности приликом процене, с обзиром да постоји велика доза неизвесности, у одређеним случајевима стварни резултати могу одступати од ових процена.

4.6. Фер вредност

Фер вредност финансијских инструмената за које не постоји активно тржиште је одређена применом одговарајућих метода процене. Друштво примењује професионални суд приликом избора одговарајућих метода и претпоставки. Пословна политика Друштво је да обелодани информације о правичној вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности.

У Републици Србији не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вредност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Управа Друштва врши процену ризика и, у случајевима када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вредности. По мишљењу руководства Друштва, износи у овим финансијским извештајима одражавају вредност која је, у датим околностима, најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

5. КОРЕКЦИЈЕ ПОЧЕТНОГ СТАЊА

а) Ефекти корекција на позицијама капитала и резерви на дан 31. децембра 2008. године

Друштво је извршило корекцију исказаног стања на позицијама капитала и резерви на дан 31. децембра 2008. године, у смислу исправки грешака ранијих година. Спроведене корекције приказане су у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	Ревалоризационе резерве	Акмулирани губитак / Нераспоређени добитак
	_____	_____
Стање 31. децембра 2008. године - пре корекција	6,060,613	(32,713)
Корекција одложених пореских обавеза	-	713,322
Остало	2,437	-
	_____	_____
Стање 31. децембра 2008. године - кориговано	<u>6,063,050</u>	<u>680,609</u>

Друштво је извршило корекцију претходно исказаних одложених пореских обавеза по основу накнадно утврђених грешака приликом обрачуна амортизације некретнина по пореским принципима током низа претходних обрачунских периода. Ефекте исправке погрешног обрачуна амортизације некретнина у пореске сврхе до дана 31. децембра 2008. године, односно накнадно утврђен ефекат привремених разлика по основу признавања амортизације некретнина у финансијским извештајима и у пореском билансу, у износу од 713,322 хиљаде динара, Друштво је евидентирало коригујући акумулирани губитак ранијих година.

б) Остале корекције и рекласификације

Поред напред наведеног, Друштво је спровело одређене корекције и рекласификације на позицијама биланса стања на дан 31. децембра 2008. године, које нису имале ефекат на исказани резултат за годину која се завршила на наведени дан, нити на позиције капитала и резерви. Детаљан преглед извршених корекција и рекласификација на позицијама биланса стања на дан 31. децембра 2008. године приказан је у следећем прегледу:

**ПД ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР Д.О.О., КРАГУЈЕВАЦ**

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

5. КОРЕКЦИЈЕ ПОЧЕТНОГ СТАЊА (наставак)

**Ефекти корекција и рекласификација на позицијама биланса стања на дан
31. децембра 2008. године**

	<i>Стање пре корекција 31. децембар 2008.</i>	Корекције +/-	У хиљадама динара Кориговано 31. децембар 2008.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	32,577	(1)	32,576
Некретнине, постројења и опрема	13,272,569	(5)	13,272,564
Учешћа у капиталу	2,790	-	2,790
Дугорочни финансијски пласмани	133,633	1	133,634
	<u>13,441,569</u>	<u>(5)</u>	<u>13,441,564</u>
Обртна имовина			
Залихе	303,838	7	303,845
Потраживања	3,703,841	(7)	3,703,834
Потраживања за више плаћен порез на добитак	41	-	41
Краткорочни финансијски пласмани	510		510
Готовински еквиваленти и готовина	150,718		150,718
Порез на додату вредност и активна временска разграничења	172,932	3,796	176,728
	<u>4,331,880</u>	<u>3,796</u>	<u>4,335,676</u>
Укупна актива	<u><u>17,773,449</u></u>	<u><u>3,791</u></u>	<u><u>17,777,240</u></u>
ПАСИВА			
Капитал и резерве			
Удели	5,165,492	-	5,165,492
Ревалоризационе резерве	6,060,613	2,437	6,063,050
Нераспоређени добитак	(32,713)	713,322	680,609
	<u>11,193,392</u>	<u>715,759</u>	<u>11,909,151</u>
Резервисања	150,907	59	150,966
Остале дугорочне обавезе	1,343,629	-	1,343,629
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе	32,616	-	32,616
Обавезе из пословања	3,278,172	1,291	3,279,463
Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода и пасивна временска разграничења	579,802	4	579,806
Остале краткорочне обавезе	47,929	-	47,929
	<u>3,938,519</u>	<u>1,295</u>	<u>3,939,814</u>
Одложене пореске обавезе	1,147,002	(713,322)	433,680
Укупна пасива	<u><u>17,773,449</u></u>	<u><u>3,791</u></u>	<u><u>17,777,240</u></u>
Ванбилансна актива и пасива	240,772	-	240,772

**ПД ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР Д.О.О., КРАГУЈЕВАЦ**

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

6. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2009.	2008.
	<hr/>	<hr/>
Приходи од продаје електричне енергије у оквиру ЕПС-а	428,854	355,193
Остали приходи од продаје електричне енергије:		
- физичка лица	5,192,459	4,859,501
- правна лица	5,314,604	5,628,117
Приходи од продаје услуга	62,453	80,488
Остали приходи	103,708	129,527
	<hr/>	<hr/>
	11,102,078	11,052,826
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

7. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2009.	2008.
	<hr/>	<hr/>
Приходи од прикључења нових потрошача	80,951	123,957
Приходи од донација	18,695	9,363
Приходи од наплате штете осигурања	14,042	22,148
Приходи од закупнина	26	26
Остали пословни приходи	5,543	6,114
	<hr/>	<hr/>
	119,257	161,608
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

8. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2009.	2008.
	<hr/>	<hr/>
Набављена електрична енергија у оквиру ЕПС-а	6,719,957	7,283,247
Набављена електрична енергија - остали	1,692	-
Пренос електричне енергије	787,320	787,449
Материјал за одржавање и резервни делови	276,964	362,907
Деривати нафте	47,453	52,555
Утрошена електрична енергија за сопствене потребе	18,782	22,218
Остало	4,847	10,756
	<hr/>	<hr/>
	7,857,015	8,519,132
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

**ПД ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР Д.О.О., КРАГУЈЕВАЦ**

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

9. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Бруто зараде	922,125	869,445
Доприноси на зараде на терет послодавца	193,751	168,674
Отпремнине и јубиларне награде	-	8,367
Превоз запослених	24,400	23,290
Остали лични расходи	23,612	32,679
	<u>1,163,888</u>	<u>1,102,455</u>

10. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Трошкови амортизације (напомена 17)	1,223,631	1,276,504
Трошкови дугорочних резервисања (напомена 25)	30,310	150,907
	<u>1,253,941</u>	<u>1,427,411</u>

11. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Услуга одржавања ван ЕПС-а	116,794	151,064
Услуге студентских и омладинских организација	109,221	102,045
Премије осигурања	43,542	77,018
Порез на имовину	35,922	38,942
Укалкулисан ПДВ на губитке електричне енергије	33,280	-
ПТТ услуге	32,134	33,274
Судски трошкови	22,877	54,880
Трошкови накнада за коришћење грађевинског земљишта	22,579	11,432
Платни промет и банкарске услуге	22,044	20,884
Комуналне услуге	20,386	14,593
Репрезентација	15,424	24,622
Трошкови накнада за коришћење добара од општег интереса	13,478	37,160
Остале производне услуге	9,247	11,214
Стручно образовање	7,543	15,355
Рекламе, спонзорства и донаторства	6,997	12,626
Остали индиректни порези и накнаде	4,735	13,154
Трошкови чланарина	3,341	2,652
Закупнине	2,939	1,956
Транспортне услуге	667	740
Накнада за коришћење вода	163	172
Остали нематеријални трошкови	17,871	18,762
Остали трошкови	29,353	17,637
	<u>570,537</u>	<u>660,182</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

12. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Приходи од камата		
- у оквиру ЕПС-а	286	-
- остали	1,239,011	944,435
Остали финансијски приходи	4,550	12,423
	<u>1,243,847</u>	<u>956,858</u>

13. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Финансијски расходи у оквиру ЕПС-а		
- расходи камата	245,274	177,133
- негативне курсне разлике	2,605	3,507
Расходи камата по основу:		
- репрограмираних обавеза по основу јавних прихода	11,790	13,644
- остали расходи од камата	11,596	11,814
Расходи камата за неблаговремено плаћање јавних прихода	9,715	236
Остали финансијски расходи	1,826	3,551
	<u>282,806</u>	<u>209,885</u>

14. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Приходи од наплаћених отписаних потраживања и укидања исправке вредности потраживања	38,819	85,424
Добици од продаје некретнина и опреме	1,286	3,309
Вишкови	945	4,251
Приходи од смањења обавеза	13	271
Остали приходи	402	19,247
	<u>41,465</u>	<u>112,502</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

15. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Обезвређење потраживања	2,570,079	1,645,125
Обезвређење дугорочних финансијских пласмана	53,703	-
Процењено обезвређење залиха са успореним обртом	10,498	14
Искњижавање залиха материјала – изгубљен судски спор	18,718	-
Губици од расходања и продаје некретнина и опреме	9,021	26,997
Губици од расходања залиха	2,257	1,979
Мањкови	1,377	4,426
Отпис потраживања	347	3,605
Остали расходи	5,904	7,881
	<u>2,671,904</u>	<u>1,690,027</u>

16. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

а) Компоненте пореза на добитак

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2009.	2008.
Одложени порески расход периода	-	(566,526)
	-	(566,526)

б) Усаглашавање износа пореза на добитак у билансу успеха и
производа губитка пре опорезивања и прописане пореске стопе

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Губитак пре опорезивања	(1,196,280)	(1,185,621)
Порез на добитак обрачунат по стопи од 10%	-	-
Порески ефекти расхода који се не признају у пореском билансу	128,325	330,638
Искоришћени порески кредити	(68,819)	-
Остало	(59,506)	235,888
	-	566,526

в) Одложена пореска средства и обавезе

Одложене пореске обавезе на дан 31. децембра 2009. године исказане у износу од 396,987 хиљада динара односе се на привремену разлику по којој се опрема и нематеријална улагања признају у пореском билансу и износа по којима су ова средства исказана у финансијским извештајима.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

16. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (наставак)

в) Одложена пореска средства и обавезе (наставак)

Друштво је извршило корекцију претходно исказаних одложених пореских обавеза на дан 31. децембра 2008. године, као последица накнадно утврђених грешака приликом обрачуна амортизације некретнина по пореским принципима током низа претходних обрачунских периода. Ефекте исправке погрешног обрачуна амортизације некретнина у пореске сврхе до дана 31. децембра 2008. године, односно накнадно утврђен ефекат привремених разлика по основу признавања амортизације некретнина у финансијским извештајима и у пореском билансу, у износу од 713,322 хиљаде динара, Друштво је евидентирало коригујући акумулирани губитак ранијих година.

Такође, Друштво је одложени порески приход за годину која се завршава на дан 31. децембра 2009. године у износу од 36,693 хиљада динара, исказало директно преко позиција капитала (акумулираног губитка), уместо преко одговарајуће позиције биланса успеха за годину завршену дан 31. децембра 2009. године, како се то захтева у складу са МРС 12 „Порези из добитка“.

У складу са проценама руководства, а услед неизвесности да ће будући опорезиви добици, на терет којих се одложена пореска средства могу искористити, бити расположиви у наредним обрачунским периодима, Друштво није признало одложена пореска средства по основу пореских кредита од улагања у основна средства, као и по основу пренетих пореских губитака.

Напред наведени пренети порески губици и порески кредити истичу у следећим периодима:

Година настанка	Година истека	Порески губици	У хиљадама динара	
			Порески кредити	Укупно
2003	2013	5	52,676	52,681
2004	2014	12	120,597	120,609
2006	2016	-	837	837
2007	2017	20	191	211
2008	2018	56,282	-	56,282
2009	2019	68,712	-	68,712
		<u>125,031</u>	<u>174,301</u>	<u>299,332</u>

**ПД ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР Д.О.О., КРАГУЈЕВАЦ**

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године**

17. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	Земљиште	Грађевински објекти	Постројења, опрема и остала средства	Средства у припреми и аванси за о.с.	Укупно	Нематери- јална улагања
Набавна вредност						
Стање 1. јануар 2008. године	83,344	28,807,735	15,425,195	162,514	44,478,788	50,616
Исправка грешака ран.год.	-	-	(1,040,287)	-	(1,040,287)	-
Повећања током године	781	2,120	121,705	282,619	407,225	14,175
Преноси у употребу	-	86,899	95,796	(182,695)	-	-
Отуђења и расходања	-	(10,328)	(125,183)	-	(135,511)	-
Уступање без накнаде	-	50,407	12,039	-	62,446	-
Корекције текуће године	-	-	(5)	-	(5)	(1)
Стање, 31. децембар 2008. Године	84,125	28,936,833	14,489,260	262,438	43,772,656	64,790
.						
Повећања током године	28	1,028	123,405	252,790	377,251	10,499
Преноси у употребу	-	57,232	61,005	(118,237)	-	-
Отуђивања и расходања	-	(61,965)	(30,928)	-	(92,893)	(771)
Уступање без накнаде	-	10,290	47,192	-	57,482	-
Преноси на залихе	-	-	-	(32,433)	(32,433)	-
Остало	-	-	1,042	-	1,042	-
Стање 31. децембар 2009 . Године	84,153	28,943,418	14,690,976	364,558	44,083,105	74,518
.						
Исправка вредности						
Стање 1. јануар 2008. године	-	19,275,385	10,783,494	-	30,058,879	14,971
Исправка грешака ран.год.	-	-	(717,178)	-	(717,178)	-
Амортизација текуће године	-	706,652	552,609	-	1,259,261	17,243
Отуђења и расходања	-	(8,448)	(92,422)	-	(100,870)	-
Стање 31. децембар 2008. Године	-	19,973,589	10,526,503	-	30,500,092	32,214
.						
Амортизација текуће године	-	722,153	484,954	-	1,207,107	16,524
Отуђења и расходања	-	(48,104)	(26,476)	-	(74,580)	(721)
Остало	-	177	726	-	903	-
Стање 31. децембар 2009. године	-	20,647,815	10,985,707	-	31,633,522	48,017
.						
Нето садашња вредност						
31. децембра 2009. године	<u>84,153</u>	<u>8,295,603</u>	<u>3,705,269</u>	<u>364,558</u>	<u>12,449,583</u>	<u>26,501</u>
31. децембра 2008. године	<u>84,125</u>	<u>8,963,244</u>	<u>3,962,757</u>	<u>262,438</u>	<u>13,272,564</u>	<u>32,576</u>

Друштво не поседује одговарајуће власничке листове за све материјално значајне непокретности које су исказане у пословним књигама Друштва.

Средства у припреми на дан 31. децембра 2009. године укључују залихе инвестиционог материјала у износу од 32,054 хиљаде динара.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

18. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Репрограмирана потраживања – физичка лица	24,760	26,578
Репрограмирана потраживања – правна лица	64,204	122,011
Пласмани запосленима:		
- по основу продатих станова	2,181	2,544
- по основу стамбених кредита	1,175	1,300
Потраживања од Агенције за приватизацију РС	35,322	56,856
Остали дугорочни финансијски пласмани	420	420
Минус текуће доспеће	(13,281)	-
	<u>114,781</u>	<u>209,709</u>
Минус: Исправка вредности		
- репрограмираних потраживања – физичка лица	(6,652)	(8,131)
- репрограмираних потраживања – правна лица	(6,984)	(11,088)
- потраживања од Агенције за приватизацију РС	(35,322)	(56,856)
	<u>(48,958)</u>	<u>(76,075)</u>
	<u>65,823</u>	<u>133,634</u>

Репрограмирана потраживања од купаца представљају потраживања од домаћинстава којима је стање неизмирених обавеза на дан 31. децембра 2002. године репрограмирано, и отплаћује се у минималним месечним ратама од 300 динара у периоду од десет година уз месечну каматну стопу од 1%, која се коригује уколико индекс раста цена на мало пређе 12,68% на годишњем нивоу, а ради усклађивања са износом годишњег индекса раста цена на мало.

Репрограмирана потраживања од ЈКП Водовод и канализација, Крагујевац чине два репрограмирана дуга која се отплаћују у 60 односно 120 месечних рата почев од 10. јануара 2006. године и 30. јуна 2006. године. Камата се месечно обрачунава применом есконтне стопе НБС на укупан износ неизмиреног дуга.

19. ЗАЛИХЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Материјал	289,507	263,263
Резервни делови	6,984	6,644
Алат и ситан инвентар	53,976	46,443
Дати аванси	8,710	23,543
	<u>359,177</u>	<u>339,893</u>
Минус: Исправка вредности залиха	(48,815)	(36,048)
	<u>310,362</u>	<u>303,845</u>

**ПД ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР Д.О.О., КРАГУЈЕВАЦ**

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

20. ПОТРАЖИВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар	31. децембар
	2009.	2008.
Купци:		
- у оквиру ЕПС-а	47,499	45,912
- за испоручену електричну енергију - домаћинства	6,666,888	5,216,130
- за испоручену електричну енергију - правна лица	5,072,539	3,804,298
- за испоручену електричну енергију - предузећа у реструктурирању	583,357	575,187
- остала потраживања од предузећа у реструктурирању	122	122
- потраживања од купаца за услуге	133,106	104,595
Остала потраживања од купаца у земљи	78,309	8,895
Потраживање за РТВ претплату	1,627,820	1,117,795
Потраживања од запослених	51,240	11,855
Потраживања по основу преплаћених пореза и доприноса	6,356	6,509
Потраживања од осигуравајућих друштава	821	866
Остала потраживања	7,336	4,220
	<u>14,275,393</u>	<u>10,896,384</u>
Минус: Исправка вредности		
- за испоручену електричну енергију – домаћинства	(5,120,267)	(3,759,447)
- за испоручену електричну енергију – правна лица	(3,923,033)	(2,800,415)
- за испоручену електричну енергију – предузећа у реструктурирању	(583,357)	(575,187)
- осталих потраживања од предузећа у реструктурирању	(122)	(122)
- остала потраживања од купаца у земљи	(131,042)	(57,379)
	<u>(9,757,821)</u>	<u>(7,192,550)</u>
	<u><u>4,517,572</u></u>	<u><u>3,703,834</u></u>

21. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар	31. децембар
	2009.	2008.
Краткорочни депозити код домаћих банака	510	510
	<u>510</u>	<u>510</u>

22. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У хиљадама динара	
	31. децембар	31. децембар
	2009.	2008.
Текући рачуни у динарима	138,173	147,299
Благајне	410	2,233
Краткорочни депозити	488	1,186
	<u>139,071</u>	<u>150,718</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

23. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
ПДВ садржан у примљеним фактурама	152,491	121,787
Разграничени порез на додату вредност	-	33,022
Потраживања за више плаћен ПДВ	105,359	13,534
Унапред плаћени трошкови	10,325	8,385
	<u>268,175</u>	<u>176,728</u>

24. КАПИТАЛ

Друштво је на дан 31. децембра 2005. године имало исказани државни капитал, који је обухватао почетни капитал ЈП Електрошумадија, Крагујевац и ЈП Електроморава, Пожаревац увећан за кумулиране ревалоризационе резерве, које су настале као резултат примене индекса раста цена на мало до 31. децембра 2000. године и кориговане приликом прве примене нових рачуноводствених прописа Републике Србије на дан 1. јануара 2004. године.

На основу Закона о енергетици и Одлуке Владе Републике Србије о оснивању јавног предузећа за производњу, дистрибуцију и трговину електричном енергијом и Одлуком Управног одбора ЈП ЕПС, Београд, од 23. новембра 2005. године, 1. јануара 2006. године уписана је статусна промена Друштва, спајањем субјеката: ЕПС Јавно предузеће "Електрошумадија", Крагујевац и ЕПС Јавно предузеће "Електроморава", Пожаревац, као друштва која престају спајањем и оснивањем Друштва које се овом статусном променом оснива.

Такође, регистрован је уписани и уплаћени новчани капитал новоформираног привредног друштва у износу од ЕУР 500 и неновчани капитал у износу од ЕУР 85,010,484 у власништву ЈП Електропривреда Србије, Београд.

Исказани износ основног капитала Друштва није усаглашен са износом који је уписан у Регистар Агенције за привредне регистре Републике Србије. Стање основног капитала по књигама Друштва је исказано мање за износ од 2,034,940 хиљада динара.

25. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Резервисања за бенефиције запослених	167,842	147,616
Резервисања за потенцијалне обавезе – судски спорови	3,350	3,350
	<u>171,192</u>	<u>150,966</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

25. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (наставак)

Дугорочна резервисања за бенефиције запослених (за отпремнине и јубиларне награде), обрачуната су у складу са колективним уговором, уз актуарске претпоставке да ће вредност зарада расти по стопи од 1% при дисконтном фактору од 6% годишње.

Кретања на рачуну дугорочних резервисања била су како следи:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Стање на почетку године	150,966	-
Резервисања у току године (напомена 10)	30,310	150,907
Корекције текућег периода	-	59
Искоришћена резервисања током године	(10,084)	-
Стање на крају године	<u>171,192</u>	<u>150,966</u>

26. ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Обавезе у оквиру ЕПС-а	1,430,139	1,304,433
Репрограмиране обавезе по основу јавних прихода		
- по основу главнице	121,775	145,864
- по основу камате	29,482	32,881
	<u>151,257</u>	<u>178,745</u>
Минус: Текућа доспећа		
- обавеза у оквиру ЕПС-а	(123,541)	(106,932)
- репрограмираних обавеза по основу јавних прихода	(33,720)	(32,617)
	<u>1,424,135</u>	<u>1,343,629</u>

Обавезе у оквиру ЕПС-а у нето износу од 1,306,598 хиљада динара (31. децембар 2008. године - 1,197,499 хиљада динара) се односе на дугорочне обавезе које су репрограмиране у складу са одлуком Управног одбора ЈП Електропривреда Србије (ЈП ЕПС) од 23. новембра 2005. године и Споразумом закљученим између ЈП ЕПС и друштва у којима ЈП ЕПС има оснивачка права којим се ближе уређују услови, начин и рокови измиривања међусобних краткорочних и дугорочних потраживања и обавеза које су настале у интерним односима са стањем на дан 31. децембра 2004. године. У складу са напред споменутих споразумом, ЈП ЕПС је отписао део дугорочних обавеза Друштва, а остатак дуга се отплаћује у роковима и условима под којима ЈП ЕПС измирује те обавезе према кредиторима.

Репрограмиране обавезе по основу јавних прихода у нето износу од 117,536 хиљада динара (31. децембра 2008. године – 146,130 хиљада динара) се односе на репрограмиране обавезе по основу пореза и доприноса у складу са Одлуком Владе Републике Србије “О условима плаћања доспелих обавеза по основу јавних прихода ЈП Електропривреда Србије” (Службени гласник РС број 99/2003), са стањем на дан 30. септембра 2003. године. Обавезе Друштва репрограмиране су на 120 месечних рата уз камату на нивоу есконтне стопе Народне банке Србије. Укупан дуг Друштва може се умањити за 30% обрачунате камате закључно са 30. септембром 2003. године приликом исплате последње месечне рате, уз услов да се репрограмиране обавезе извршавају у складу са напред поменутом Одлуком.

**ПД ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР Д.О.О., КРАГУЈЕВАЦ**

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године**

27. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Примљени аванси	94,076	77,477
Добављачи:		
- у оквиру ЕПС-а	1,948,789	1,634,942
- у земљи	433,103	438,351
Обавезе по основу РТВ претплате	1,625,803	1,126,074
Остале обавезе из пословања	17	2,619
	<u>4,101,788</u>	<u>3,279,463</u>

28. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ПРИХОДА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Порез на додату вредност	393,111	213,931
Накнаде за коришћење вода	3,364	1,155
Разграничена камата на репрограмирана потраживања од купаца	18,108	18,447
Одложени приходи по основу примљених донација	400,750	303,352
Остала пасивна временска разграничења	41,377	41,873
Остали јавни приходи	939	1,048
	<u>857,649</u>	<u>579,806</u>

Примљена средства по основу донација могу се анализирати како следи:

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2009.	2008.
Стање на почетку године	303,352	191,650
Донације у току године	116,093	121,065
Пренос у приходе	(18,695)	(9,363)
Стање на крају године	<u>400,750</u>	<u>303,352</u>

29. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада	30,892	28,629
Обавезе за порезе и доприносе на зараде	21,774	18,878
Остале обавезе	2,070	422
	<u>54,736</u>	<u>47,929</u>

**ПД ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР Д.О.О., КРАГУЈЕВАЦ**

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

30. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА/ПАСИВА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Неискоришћени порески губици	299,332	230,620
Отписана учешћа у капиталу у банкама у стечају	9,997	9,997
Остала ванбилансна актива	155	155
	<u>309,484</u>	<u>240,772</u>

31. ГУБИЦИ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

У редовном пословању, Друштво остварује значајне техничке и нетехничке губитке електричне енергије. Технички губици настају по основу преноса, дистрибуције и трансформације електричне енергије до крајњег потрошача. Нетехнички губици представљају количину електричне енергије утрошене од стране потрошача коју Друштво није у могућности да идентификује, прода и наплати. Друштво је у 2009. години имало укупне губитке од 13.49% (у 2008. години 12.70%), што представља укупну разлику између купљене и продате електричне енергије и укључује техничке и нетехничке губитке.

32. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

Потраживања и обавезе из односа са повезаним правним лицима на дан 31. децембра 2009. године и приходи и расходи за годину која се завршава на тај дан, исказане су у следећој табели:

а) Салда потраживања и обавеза произашла из трансакција обављених са повезаним лицима приказана су у наредној табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Потраживања		
<i>Потраживања од купаца</i>		
ХЕ Ђердап д.о.о., Кладово	3,099	4,355
ТЕ-КО Костолац д.о.о., Костолац	44,400	41,557
Укупно потраживања	<u>47,499</u>	<u>45,912</u>
Обавезе		
<i>Обавезе из пословања</i>		
ЈП Електропривреда Србије	1,946,201	2,832,441
Електросрбија д.о.о., Краљево	2,588	-
	1,948,789	2,832,441
<i>Остале дугорочне обавезе</i>		
ЈП Електропривреда Србије	1,306,598	1,197,501
	<u>1,306,598</u>	<u>1,197,501</u>
Укупно обавезе	<u>3,255,387</u>	<u>4,029,942</u>
Обавезе, нето	<u>3,207,888</u>	<u>3,984,030</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

32. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

б) Преглед прихода и расхода остварених из трансакција са повезаним правним лицима приказан је у наредном прегледу:

	У хиљадама динара	
	2009.	2008.
Приходи		
<i>Приходи од продаје</i>		
ХЕ Ђердап д.о.о., Кладово	26,226	83,903
ТЕ-КО Костолац д.о.о, Костолац	402,628	271,290
	<u>428,854</u>	<u>355,193</u>
Остали пословни приходи		
ХЕ Ђердап д.о.о., Кладово	-	71
	<u>-</u>	<u>71</u>
Финансијски приходи		
ХЕ Ђердап д.о.о., Кладово	286	-
	<u>286</u>	<u>-</u>
Укупни приходи	<u>429,140</u>	<u>355,264</u>
Расходи		
<i>Расходи по основу набавке електричне енергије</i>		
ЈП Електропривреда Србије	6,719,957	7,283,247
Остали расходи		
ЕД Београд д.о.о., Београд	428	-
ЈП Електропривреда Србије	81	86
	<u>509</u>	<u>86</u>
Финансијски расходи		
ЈП Електропривреда Србије	247,879	180,640
	<u>247,879</u>	<u>180,640</u>
Укупно расходи	<u>6,968,345</u>	<u>7,463,973</u>
Расходи, нето	<u>6,539,205</u>	<u>7,108,709</u>

33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Друштво задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала, а власницима обезбеди принос на капитал. Структура обавеза Друштва састоји се од дуговања, укључујући дугорочне кредите образложене у напомени 25, осталих дугорочних обавеза, готовине и готовинских еквивалената и капитала који се приписује власницима, а који укључује уделе, остали капитал, резерве као и акумулирани добитак.

Лица која контролишу финансије на нивоу Друштва испитују структуру капитала на годишњем нивоу.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Управљање ризиком капитала (наставак)

Показатељи задужености Друштва са стањем на крају године били су следећи:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
а) Задуженост:		
Дугорочне финансијске обавезе	1,581,396	1,483,178
Краткорочне финансијске обавезе	33,721	32,616
	1,615,117	1,515,794
Готовина и готовински еквиваленти	139,071	150,718
	1,476,046	1,365,076
б) Капитал	10,740,220	11,909,151
Радио укупног дуговања према капиталу	0.14	0.11

а) Дуговање се односи на обавезе по основу дугорочних обавеза према ЕПС-у и репрограмираних обавеза за јавне прихода, као и по основу краткорочних финансијских обавеза.

б) Капитал укључује уделе, резерве као и акумулирани добитак.

Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Значајне рачуноводствене политике, као и критеријуми и основе за признавање прихода и расхода за све врсте финансијских средстава и обавеза обелодањени су у напомени 3 ових финансијских извештаја.

Категорије финансијских инструмената

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Учешћа у капиталу	2,790	2,790
Остали дугорочни финансијски пласмани	65,823	133,634
Потраживања од купаца	2,828,296	2,506,748
Краткорочни финансијски пласмани	510	510
Остала потраживања	1,679,060	1,197,359
Готовина и готовински еквиваленти	139,071	150,718
	4,715,550	3,991,759
Финансијске обавезе		
Дугорочне финансијске обавезе	1,424,135	1,343,629
Обавезе према добављачима и остале обавезе	4,007,695	3,199,367
Краткорочне финансијске обавезе	33,721	32,616
	5,465,551	4,575,612

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

33. **ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА**
(наставак)

Категорије финансијских инструмената (наставак)

Основни финансијски инструменти Друштва су готовина и готовински еквиваленти, потраживања, финансијски пласмани који настају директно из пословања Друштва, као и дугорочни и краткорочни зајмови, обавезе према добављачима и остале обавезе чија је основна намена финансирање текућег пословања Друштва. У нормалним условима пословања, Друштво је изложено ниже наведеним ризицима.

Циљеви управљања финансијским ризицима

Финансијски ризици укључују тржишни ризик (девизни и каматни), кредитни ризик и ризик ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и превасходно се избегавају смањењем изложености Друштва овим ризицима. Друштво не користи никакве финансијске инструменте како би избегло утицај финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

Тржишни ризик

У свом пословању, Друштво је изложено финансијским ризицима од промена курса страних валута и промена каматних стопа. Изложеност тржишном ризику се сагледава преко анализе сензитивности. Није било значајнијих промена у изложености Друштва тржишном ризику, нити у начину на који Друштво управља или мери тај ризик.

Ризик од промене каматних стопа

Друштво је изложено ризику од промене каматних стопа на средства и обавезе код којих је каматна стопа варијабилна. Овај ризик зависи од финансијског тржишта, те Друштво нема на располагању инструменте којим би ублажило његов утицај.

Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода груписана према степену ризика од промене камата, дата је у следећем прегледу:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Финансијска средства		
<i>Некаматносна</i>		
Учешћа у капиталу	2,790	2,790
Остала потраживања	1,679,060	1,197,359
Краткорочни финансијски пласмани	510	510
	<u>1,682,360</u>	<u>1,200,659</u>
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Остали дугорочни финансијски пласмани	65,823	133,634
Потраживања од купаца	2,828,296	2,506,748
	<u>2,894,119</u>	<u>2,640,382</u>
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Готовина и готовински еквиваленти	139,071	150,718
	<u>139,071</u>	<u>150,718</u>
	<u>4,715,550</u>	<u>3,991,759</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Тржишни ризик (наставак)

Ризик од промене каматних стопа (наставак)

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Финансијске обавезе		
<i>Некаматносне</i>		
Обавезе према добављачима и остале обавезе	4,007,695	3,199,367
.		
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочне финансијске обавезе	1,424,135	1,343,629
Краткорочне финансијске обавезе	33,721	32,616
	1,457,856	1,376,245
	5,465,551	4,575,612

Анализе осетљивости приказане у наредном тексту су успостављене на основу изложености променама каматних стопа за недеривативне инструменте на датум биланса стања. За обавезе са варијабилном стопом, анализа је састављана под претпоставком да је преостали износ средстава и обавеза на датум биланса стања био непромењен у току целе године. Повећање или смањење од 1 процентног поена представља, од стране руководства, процену реално могуће промене у каматним стопама.

С обзиром да Друштво нема финансијских обавеза са варијабилном каматном стопом, те да се финансијска средства са варијабилном каматном стопом односе искључиво на готовину на текућим рачунима, ризик од промене каматних стопа је незнатан.

Кредитни ризик

Управљање потраживањима

Друштво је изложено кредитном ризику који представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Друштву измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак за Друштво. Изложеност Друштва овом ризику ограничена је на износ потраживања на дан биланса. Потраживања се састоје од великог броја комитентата, од којих се највећи део односи на повезана правна лица.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Управљање потраживањима (наставак)

Најзначајнија потраживања представљена су у следећој табели:

<u>Комитент</u>	У хиљадама динара	
	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
Енергетика	1,305,812	910,035
ЈКП Водовод и канализација Крагујевац	276,139	182,421
U.S. STEEL, Смедерево	176,007	150,502
Messer Tehnogas Смедерево	171,797	82,946
Остали	896,541	1,180,844
	<u>2,828,296</u>	<u>2,506,748</u>

Структура потраживања на дан 31. децембра 2009. и 2008. године приказана је у табели која следи:

	У хиљадама динара		
	<u>Бруто изложеност</u>	<u>Исправка вредности</u>	<u>Нето изложеност</u>
Недоспела потраживања од купаца	2,198,991	-	2,198,991
Доспела, исправљена потраживања од купаца	9,757,821	(9,757,821)	-
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	629,305	-	629,305
	<u>12,586,117</u>	<u>(9,757,821)</u>	<u>2,828,296</u>

	У хиљадама динара		
	<u>Бруто изложеност</u>	<u>Исправка вредности</u>	<u>Нето изложеност</u>
Недоспела потраживања од купаца	2,062,637	-	2,062,637
Доспела, исправљена потраживања од купаца	7,192,550	(7,192,550)	-
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	444,111	-	444,111
	<u>9,699,298</u>	<u>(7,192,550)</u>	<u>2,506,748</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

33. **ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА**
(наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Управљање потраживањима (наставак)

Недоспела потраживања

Недоспела потраживања исказана на дан 31. децембра 2009. године највећим делом се односе на потраживања од купаца по основу продаје услуга. Ова потраживања доспевају углавном у року од 60 дана након датума фактуре, у зависности од уговорених рокова плаћања.

Доспела, исправљена потраживања

Друштво је у претходним периодима обезвредило потраживања од купаца за доспела потраживања, за која је Друштво утврдило да је дошло до промене у кредитној способности комитената и да потраживања у наведеним износима неће бити наплаћена.

Доспела, неисправљена потраживања

Друштво није обезвредило доспела потраживања исказана на дан 31. децембра 2009. године у износу од 629,305 хиљада динара (31. децембар 2008. године: 444,111 хиљада динара) обзиром да није утврђена промена у кредитној способности комитената, као и да се та потраживања углавном односе на потраживања од повезаних лица, те да руководство Друштва сматра да ће укупна садашња вредност ових потраживања бити наплаћена. Старосна структура доспелих, неисправљених потраживања представљена је у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2009.	31. децембар 2008.
Мање од 30 дана	629,305	444,111
	<u>629,305</u>	<u>444,111</u>

Управљање обавезама према добављачима

Обавезе према добављачима и остале обавезе из пословања на дан 31. децембра 2009. године исказане су у износу од 4,007,695 хиљада динара (31. децембра 2008. године: 3,199,367 хиљада динара). Добављачи не зарачунавају затезне камате на доспеле обавезе. Према политици управљања финансијским ризиком, Друштво измирује своје доспеле обавезе у уговореном року.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Ризик ликвидности

Конечна одговорност за управљање ризиком ликвидности је на руководству Друштва које је успоставило одговарајући систем управљања за потребе краткорочног, средњорочног и дугорочног финансирања Друштва као и управљањем ликвидношћу. Друштво управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве континуираним праћењем планираног и стварног новчаног тока, као и одржавањем адекватног односа доспећа финансијских средстава и обавеза.

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа финансијских средстава. Приказани износи засновани су на недисконтваним токовима готовине насталим на основу финансијских средстава на основу најранијег датума на који ће Друштво бити у могућности да потраживања наплати.

Доспећа финансијских средстава

	У хиљадама динара 31. децембар 2009.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до 1 године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	1,681,850	-	510	-	-	1,682,360
Фиксна каматна стопа	2,828,296	-	-	65,823	-	2,894,119
Варијабилна каматна стопа	139,071	-	-	-	-	139,071
	<u>4,649,217</u>	<u>-</u>	<u>510</u>	<u>65,823</u>	<u>-</u>	<u>4,715,550</u>

	У хиљадама динара 31. децембар 2008.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до 1 године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	1,200,149	-	510	-	-	1,200,659
Фиксна каматна стопа	2,506,748	-	-	133,634	-	2,640,382
Варијабилна каматна стопа	150,718	-	-	-	-	150,718
	<u>3,857,615</u>	<u>-</u>	<u>510</u>	<u>133,634</u>	<u>-</u>	<u>3,991,759</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика (наставак)

Доспећа финансијских обавеза

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа обавеза Друштва. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталих на основу финансијских обавеза на основу најранијег датума на који ће Друштво бити обавезно да такве обавезе намири.

	У хиљадама динара 31. децембар 2009.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	4,007,695	-	-	-	-	4,007,695
Фиксна каматна стопа	-	33,721	131,783	756,977	535,735	1,457,856
	<u>4,007,695</u>	<u>33,721</u>	<u>131,783</u>	<u>756,977</u>	<u>535,735</u>	<u>5,465,551</u>

	У хиљадама динара 31. децембар 2008.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до 1 године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	3,199,367	-	-	-	-	3,199,367
Фиксна каматна стопа	-	32,616	123,598	741,589	478,442	1,376,245
	<u>3,199,367</u>	<u>32,616</u>	<u>123,598</u>	<u>741,589</u>	<u>478,442</u>	<u>4,575,612</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

33. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Фер вредност финансијских инструмената

Следећа табела представља садашњу вредност финансијских средстава и финансијских обавеза и њихову фер вредност на дан 31. децембра 2009. године и 31. децембра 2008. године.

	Књиговодствена вредност 2009.	Фер вредност 2009.	У хиљадама динара	
			Књиговодствена вредност 2008.	Фер вредност 2008.
Финансијска средства				
Учешћа у капиталу	2,790	2,790	2,790	2,790
Дугорочни финансијски пласмани	65,823	65,823	133,634	133,634
Потраживања од купаца	2,828,296	2,828,296	2,506,748	2,506,748
Краткорочни финансијски пласмани	510	510	510	510
Остала потраживања	1,679,060	1,679,060	1,197,359	1,197,359
Готовина и готовински еквиваленти	139,071	139,071	150,718	150,718
	<u>4,715,550</u>	<u>4,715,550</u>	<u>3,991,759</u>	<u>3,991,759</u>
Финансијске обавезе				
Дугорочне финансијске обавезе	1,424,135	1,424,135	1,343,629	1,343,629
Обавезе према добављачима и остале обавезе	4,007,695	4,007,695	3,199,367	3,199,367
Краткорочне финансијске обавезе	33,721	33,721	32,616	32,616
	<u>5,465,551</u>	<u>5,465,551</u>	<u>4,575,612</u>	<u>4,575,612</u>

Претпоставке за процену тренутне фер вредности финансијских инструмената

Обзиром на чињеницу да не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност у куповини и продаји финансијских средстава и обавеза, као и обзиром на чињеницу да не постоје доступне тржишне информације које би се могле користити за потребе обелодањивања фер вредности финансијских средстава и обавеза, коришћен је метод дисконтовања новчаних токова. При коришћењу ове методе вредновања, користе се каматне стопе за финансијске инструменте са сличним карактеристикама, са циљем да се добије релевантна процена тржишне вредности финансијских инструмената на дан биланса.

34. СУДСКИ СПОРОВИ

На дан 31. децембра 2009. године против Друштва се воде судски спорови у процењеном износу од 90,681 хиљаду динара. Руководство Друштва сматра да Друштво неће бити изложено евентуалним материјално значајним потенцијалним губицима по наведеним судским споровима.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2009. године

35. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмиренних обавеза у року од пет година од када је обавеза настала.

36. ПОСТОЈЕЋА ЕКОНОМСКА СИТУАЦИЈА И ЊЕН УТИЦАЈ НА ДРУШТВО

Пословање Друштва је током године било под значајним утицајем актуелне глобалне финансијске кризе и погоршаних привредних услова. У 2010. години се не очекују битно другачији услови пословања. Због садашње кризе на глобалном тржишту и њеног утицаја на српско тржиште, за очекивати је да ће Друштво пословати у отежаним и неизвесним привредним околностима. Утицај кризе на будуће пословање Друштва тренутно није могуће у потпуности предвидети, те је стога присутан елемент опште неизвесности. Погоршање пословне ситуације у земљи ће вероватно утицати на положај одређених грана делатности, што ће се посредно одразити и на пословање Друштва.

И поред тога, Друштво није имало већих проблема у одржавању ликвидности. Потенцијалне последице финансијске кризе на пословање Друштва, могу да се огледају у отежаним могућностима Друштва да обезбеди додатне изворе средстава. Отежан приступ изворима средстава би била и дугорочна последица, која према мишљењу руководства Друштва, не може имати пресудан утицај на пословање Друштва.

37. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте су били следећи:

	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
USD	66.7285	62.9000
EUR	95.8888	88.6010